

PARTER

Klagande

1. Nacka Miljövårdsråd, c/o Jan Åman, Plommongatan 9, 138 31 Älta
2. Saltsjöbadens Naturskyddsförening, c/o Gudrun Hubendick, 133 33 Saltsjöbaden

Motparter

1. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun, 131 81 Nacka
2. Nacka kommun, Enheten för fastighetsförvaltning, 131 81 Nacka

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 27 augusti 2018 i ärende nr 5051-31395-2017, se [bilaga 1](#)

SAKEN

Strandskyddsdispens på fastigheterna Skogsö 2:45 och 2:24 i Nacka kommun

---

DOMSLUT

Med ändring av länsstyrelsens beslut upphäver mark- och miljödomstolen Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommuns beslut den 8 juni 2017, § 70, att bevilja strandskyddsdispens för att iordningställa en hamnplan, inom hamnplanen återuppföra byggnader för användning till båthallar och snickeri samt iordningsställa en väg på fastigheterna Skogsö 2:45 och Skogsö 2:24.

BAKGRUND

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun (nämnden) beslutade genom sitt myndighetsutskott den 8 juni 2017, § 70, att på fastigheterna Skogsö 2:45 och Skogsö 2:24 i Nacka kommun ge:

1. Dispens från strandskyddsföreskrifterna för att iordningsställa en hamnplan inom det område som markerats på bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 17 maj 2017.
2. Dispens från strandskyddsföreskrifterna för att inom hamnplanen återuppföra byggnader som ska användas till båthallar samt snickeri, enligt situationsplan, fasadritningar och illustration i bilaga 2 till tjänsteskrivelsen daterad den 17 maj 2017.
3. Dispens från strandskyddsföreskrifterna för att iordningsställa väg inom markerat område på bilaga 3 till tjänsteskrivelsen daterad den 17 maj 2017.
4. Området som får tas i anspråk för åtgärderna i punkt 1–3 är markerat på bilaga 4 till tjänsteskrivelsen daterad den 17 maj 2017.

Beslutet förenades med vissa villkor avseende utformningen av byggnaderna och vägen samt att ett område närmast vattnet som medger fri passage för allmänheten skulle anläggas och tydligt markeras.

Nämndens beslut överklagades till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) av Saltsjöbadens Naturskyddsförening och Nacka Miljövårdsråd. I beslut den 27 augusti 2018 avslog länsstyrelsen överklagandena. Saltsjöbadens Naturskyddsförening och Nacka Miljövårdsråd (klagandena) har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Klagandena har, som det får förstås, yrkat att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, ska upphäva nämndens beslut att bevilja strandskyddsdispens för de sökta åtgärderna.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun och Nacka kommun har bestritt ändring.

UTVECKLING AV TALAN M.M.

Klagandena har till stöd för sin talan gett in ett omfattande skriftligt material samt hänvisat till vad de tidigare har anfört hos länsstyrelsen, med i huvudsak följande tillägg. Länsstyrelsen har inte tagit upp ärendet till reell prövning. Ärendet är mångfacetterat och hanteringen äventyrar inte bara allmänhetens generella tillgång till vattenområden och strandskyddets upprätthållande, utan även vattenmiljön i Stockholms skärgård.

Det saknas förutsättningar att meddela dispens, dels då byggnaderna revs för flera år sedan, dels då det inte är fråga om ersättningsbyggnader eftersom de sökta byggnaderna har en annan utformning, storlek och placering. Inte heller är det fråga om verksamhet som behövs på denna plats eftersom det finns andra platser i området, som inte ligger i ett särskilt skyddat område som kan tillgodose det enskilda intresset. Den sökta åtgärden skadar också djur- och växtlivet i området, däribland den rödlistade dammfladdermusen. Därutöver har man i dispensbeslutet inte tagit hänsyn till behovet av parkeringsplatser som den tilltänkta verksamheten kommer att generera, vilket bl.a. kommer att drabba naturreservatet i form av bilar som står parkerade intill vägen i naturreservatet. Verksamheten medför även att olja spills i vattnet och på land, trots att kommunen har klassat området som ett prioriterat och skyddsvärt område där olja inte får spillas.

I en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen väger de allmänna intressena klart över, särskilt med beaktande av att nämnden inte har klargjort vad som utgör det enskilda intresset i detta fall.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun och **Nacka kommun** har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. Området har sedan 1930-talet varit ianspråktaget för varvsverksamhet. Byggnaderna som tidigare fanns på platsen har rivits, men området har en pågående verksamhet med varvsanknytning. Åtgärderna som ska vidtas på land görs på redan ianspråktagen mark. De ytterligare åtgärder som dispensen avser förändrar inte växt- och djurlivet eller allmänhetens tillgång

till platsen på ett sådant sätt att det motverkar strandskyddets syften. Det ska i sammanhanget framhållas att beslutet inte berör vattenområdet, då vattenverksamheten redan är rättskraftigt prövad genom en dom från mark- och miljödomstolen. Vid en avvägning mellan det allmänna intresset av strandskydd och det enskilda intresset att utvidga den pågående verksamheten, väger det enskilda intresset tyngre.

DOMSKÄL

Inledning

Mark- och miljödomstolen har den 22 augusti 2019 hållit sammanträde och syn på platsen samt på Fisksätra Marina.

Prövningsramen i ett överklagat mål begränsas av underinstansernas beslut. Mark- och miljödomstolen kan därför inom ramen för detta mål endast pröva om det finns förutsättningar att bevilja strandskyddsdispens enligt 7 kap. miljöbalken. Mark- och miljödomstolens prövning omfattar således inte vad klagandena har anfört i fråga om dispens från naturreservatsföreskrifter eller frågor som gäller vattenverksamheten och åtgärder i vattnet. Domstolen kan inom ramen för detta mål inte heller pröva vad klagandena har anfört i fråga om störningar från den sökta verksamheten i form av buller och ökad biltrafik, huruvida skogsvägen har asfalterats och/eller breddats olagligt, om marknivån har justerats och fyllts ut på ett otillåtet sätt, om infartsvägen är underdimensionerad, om träd har fällts utan tillstånd eller om området har skräpats ned till följd av pågående verksamhet. Inte heller kan domstolen inom ramen för detta mål pröva om det föreligger en översvämningsrisk för de tilltänkta båthallarna. Frågor om eventuella störningar från verksamhet på platsen får hanteras inom ramen för den tillsyn som bedrivs enligt miljöbalken, och frågor som rör utformningen av byggnaderna får hanteras inom ramen för gjord ansökan om bygglov.

De frågor som mark- och miljödomstolen har att avgöra i detta mål är därmed om det finns särskilda skäl att bevilja den sökta strandskyddsdispensen samt om en sådan dispens kan anses vara förenlig med strandskyddets syften.

Rättsliga utgångspunkter

Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten (se 7 kap. 13 § miljöbalken).

Inom ett strandskyddsområde är det förbjudet att uppföra nya byggnader (se 7 kap. 15 § 1 miljöbalken). Det är även förbjudet att utföra andra anläggningar eller anordningar om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt (se 7 kap. 15 § 2 miljöbalken). I förbudet inryms bl.a. anläggande av staket, båtupptagningsanordningar samt körvägar och parkeringsplatser i de fall de anläggs på attraktiv mark för friluftslivet (se bl.a. prop. 1997/98:45 del 2 s. 86). Det råder även förbud att inom strandskyddsområde vidta åtgärder som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- och växtarter (se 7 kap. 15 § 4 miljöbalken). En väsentlig förändring för djur- och växtarter kan vara både positiv och negativ från biotopsynpunkt. Det är prövningsmyndigheten som har att avgöra betydelsen av de väsentligen förändrade livsvillkoren för djur- och växtlivet och om dessa är förenliga med strandskyddets syften (se prop. 2008/09:119 s. 100–101).

En dispens från strandskyddsbestämmelserna får ges om det finns särskilda skäl. Vad som är särskilda skäl framgår av 7 kap. 18 c och d §§ miljöbalken. Enligt praxis medför bestämmelsen att dispens inte kan ges med beaktande av andra omständigheter än de som anges i 7 kap. 18 c och d §§ miljöbalken (se bl.a. MÖD 2013:37). Möjligheten att besluta om undantag från strandskyddet ska tillämpas med stor restriktivitet (se prop. 1997/98:45 del 1, s. 317 f och prop. 2008/09:119 s. 53). En ytterligare förutsättning för dispens är att den är förenlig med strandskyddets syfte (se 7 kap. 26 § miljöbalken).

Mark- och miljödomstolens bedömning

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att den aktuella fastigheten är belägen i norra Saltsjöbaden inom Skogsö naturreservat, där det råder utvidgat

strandskydd om 300 meter. Domstolen delar underinstansernas bedömning att de sökta åtgärderna omfattas av dispensplikt.

Föreligger särskilda skäl för dispens för uppförande av byggnaderna?

Den första fråga som mark- och miljödomstolen har att ta ställning till är om den sökta åtgärden, att iordningsställa hamnplanen och på denna bl.a. återuppföra byggnader, ska göras i ett område som redan har tagits i anspråk på ett sådant sätt att åtgärden saknar betydelse för strandskyddets syften (se 7 kap. 18 c § första stycket 1 miljöbalken).

En ersättningsbyggnad för samma ändamål som en befintlig eller nyligen avlägsnad byggnad kan utgöra ett särskilt skäl för dispens enligt 7 kap. 18 c § första stycket 1 miljöbalken (se prop. 2008/09:119 s. 105). Bestämmelsen tillåter även dispens vid uppförande av en ny komplementbyggnad nära befintlig huvudbyggnad, förutsatt att den nya byggnaden inte medför att det ianspråktagna området utvidgas på ett beaktansvärt sätt (se bl.a. prop. 2008/09:119 s. 105 och MÖD 2009:35). Som utgångspunkt krävs att ersättningsbyggnaden i huvudsak motsvarar den tidigare byggnadens storlek, utformning och placering (se bl.a. Mark- och miljööverdomstolens dom den 21 november 2017 i mål nr M 6252–17). För att det ska vara fråga om en ersättningsbyggnad krävs att inte allt för lång tid har passerat från det att den tidigare byggnaden försvann till dess att strandskyddsdispens för den nya byggnaden söks. En tidsfrist om ett år kan tjäna som utgångspunkt i detta avseende (se prop. 1997/98:45 del 2 s. 89 och Mark- och miljööverdomstolens dom den 18 november 2016 i mål nr M 5596–16).

Domstolen konstaterar att det har funnits byggnader för varvsverksamhet på fastigheten Skogsö 2:45, men att dessa har rivits under åren 2012–2013, och att kommunen har ansökt om dispens från strandskyddsbestämmelserna för uppförandet av ersättningsbyggnaderna den 4 maj 2017. Mot denna bakgrund gör domstolen bedömningen att de sökta byggnaderna inte kan anses utgöra ersättningsbyggnader, eftersom allt för lång tid har passerat sedan de tidigare

byggnaderna fanns på platsen. Utgångspunkten för domstolens vidare bedömning är således förhållandena på platsen som de är idag.

Vid synen kunde mark- och miljödomstolen konstatera att det finns ett fåtal byggnader kvar på platsen i ena änden av viken, samt att området i övrigt utgörs av en större grusplan omgiven av vegetation. Domstolen bedömer att den sökta åtgärdens placering och utformning har en privatiserande effekt som begränsar allmänhetens möjligheter att vistas i området. Mark- och miljödomstolen finner därmed att platsen för de sökta åtgärderna inte kan anses vara ianspråktagen på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften. Det föreligger således inte särskilda skäl att bevilja dispens från strandskyddsbestämmelserna med stöd av 7 kap. 18 c § första stycket 1 miljöbalken.

Domstolen går därefter över till att pröva om det föreligger särskilda skäl enligt 7 kap. 18 c § första stycket 4 miljöbalken.

Som särskilda skäl för strandskyddsdispens får beaktas om det område som dispensen avser behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området (se 7 kap. 18 c § första stycket 4 miljöbalken, jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 5 april 2016 i mål nr M 10456–15). Att hela fastigheten omfattas av strandskydd och att en utvidgning av verksamheten därför under alla förhållanden måste ske inom strandskyddat område utgör inte skäl för dispens enligt punkten 4. Fråga blir därför om kommunen har visat att de sökta byggnaderna inte kan placeras på mark som redan får anses ianspråktagen, så att den därigenom skulle få mindre påverkan på strandskyddets syften (jfr MÖD 2016:11).

Vid synen kunde konstateras att någon verksamhet knappast bedrivs i de kvarstående mindre byggnaderna på platsen. Däremot finns på platsen en småbåtshamn och viss utvidgad vattenverksamhet har godkänts genom mark- och miljödomstolens dom den 27 februari 2014 i mål nr M 581–13. Denna verksamhet kan i sig medföra att det finns behov av anläggningar för upptagning och förvaring

av båtar på platsen och att del av den aktuella ytan kan behövas för sådant ändamål. Vid bedömningen av om det finns särskilda skäl för strandskyddsdispens ska dock göras en avvägning mellan det enskilda intresset av att ta området i anspråk på sökt sätt och de allmänna intressen som bestämmelserna om strandskydd syftar till att skydda, dvs. dess långsiktiga betydelse för allmänhetens friluftsliv och den biologiska mångfalden (se prop. 2008/09:119 s. 54). Stor restriktivitet ska därvid iakttas, i synnerhet i områden som är tillgängliga för allmänheten och särskilt värdefulla för växt- och djurlivet (se prop. 1997/98:45 del 2, s. 90 och 98 samt prop. 2008/09:119 s. 105).

Mot bakgrund av de handlingar som givits in i målet samt vad som framkommit vid sammanträdet och synen finner mark- och miljödomstolen att kommunen inte kan anses ha visat att de sökta byggnaderna – med angiven omfattning – inte skulle kunnat ha en annan placering eller utformning, eller placeras på redan ianspråktagen mark för att få en mindre påverkan på strandskyddets syften. Domstolen bedömer därför att det allmänna intresset som bestämmelserna om strandskydd syftar till att skydda får anses väga tyngre än det enskilda intresset av att ta platsen i anspråk för sökt verksamhet. Det föreligger därmed enligt domstolen inte något särskilt skäl för att bevilja dispens från strandskyddet heller enligt 7 kap. 18 c § första stycket 4 miljöbalken.

Domstolen går då över till att pröva om det föreligger särskilda skäl enligt 7 kap. 18 c § första stycket 3 miljöbalken.

Som särskilt skäl för att bevilja dispens från strandskyddet får även beaktas att området ifråga behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området (se 7 kap. 18 c § första stycket 3 miljöbalken). Bestämmelsen är inte tillämplig på byggnader i allmänhet, men har tillämpats i fråga om båthus då sådana även kan betraktas som anläggningar (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 19 februari 2016 i mål nr M 7991–15). Bestämmelsen skulle därmed i och för sig kunna vara tillämplig på de

byggnader som ska användas som båthus, dock inte för byggnad som är avsedd för snickeri eller annat ändamål.

Det ligger i sakens natur att ett båthus för sin funktion måste ligga vid vattnet. Att ett båthus måste ligga vid vattnet utgör dock inte i sig tillräckliga skäl för att bevilja strandskyddsdispens (jfr prop. 1997/98:45 del 2, s. 90). Vid bedömningen om dispens ska ges måste även beaktas om behovet av anläggningen kan tillgodoses på andra sätt utanför strandskyddsområdet i fråga, utan att det medför orimliga kostnader, tidsförluster eller andra olägenheter.

Mot bakgrund av att den sökta åtgärden avses uppföras i ett naturreservat samt att kommunen inte kan anses ha visat att den sökta anläggningen är nödvändig för verksamheten på platsen bedömer mark- och miljödomstolen att det inte finns tillräckliga skäl för att bevilja dispens från strandskyddet heller enligt bestämmelsen i 7 kap. 18 c § första stycket 3 miljöbalken.

Sammanfattning

Enligt mark- och miljödomstolen är det inte visat att det föreligger något särskilt skäl för att bevilja strandskyddsdispens för de sökta åtgärderna. Med ändring av länsstyrelsens beslut upphäver mark- och miljödomstolen därför Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommuns beslut den 8 juni 2017, § 70, att bevilja strandskyddsdispens.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (MMD-02)

Överklagande senast den 18 oktober 2019. Prövningstillstånd krävs.

Elisabet Wass Löfstedt

Annika Billstein Andersson

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Elisabet Wass Löfstedt, ordförande, och tekniska rådet Annika Billstein Andersson. Föredragande har varit tingsnotarien Tina Varis.

Länstyrelsen Stockholm

Enheten för överklaganden och juridiskt stöd
Lovisa Ristner

Beslut

1 (4)

Datum
2018-08-27

Beteckning
5051-31395-2017

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 4

INKOM: 2018-11-01
MÅLNR: M 6977-18
AKTBIL: 4

Klagande

1. Saltsjöbadens Naturskyddsförening
genom: gudrunhubendick@hotmail.com

2. Nacka Miljövårdsråd
c/o Jan Åman
Plommongatan 9
138 31 Älta

NACKA TINGSRÄTT

Ink

2018-11-01

Akt. 6977-18

Aktbil. 4

Motpart

Nacka kommun
Fastighetsutveckling
Att: Anna Ahrling
131 81 Nacka

Överklagande av beslut om strandskyddsdispens för hamnplan, byggnader och väg på fastigheterna Skogsö 2:45 och 2:24 i Nacka kommun

Beslut

Länstyrelsen avslår överklagandena.

Bakgrund

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens myndighetsutskott i Nacka kommun (nämnden) beslutade den 8 juni 2017, § 70, att, på fastigheterna Skogsö 2:45 och 2:24 ge:

1. Dispens från strandskyddsföreskrifterna för att iordningställa en hamnplan inom det område som markerats på bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 17 maj 2017.
2. Dispens från strandskyddsföreskrifterna för att inom hamnplanen återuppföra byggnader som ska användas till båthallar samt snickeri, enligt situationsplan, fasadritningar och illustration i bilaga 2 till tjänsteskrivelsen daterad den 17 maj 2017.
3. Dispens från strandskyddsföreskrifterna för att iordningställa väg inom markerat område på bilaga 3 till tjänsteskrivelsen daterad den 17 maj 2017.
4. Området som får tas i anspråk för åtgärderna i punkt 1 - 3 är markerat på bilaga 4 till tjänsteskrivelsen daterad den 17 maj 2017.

Datum
2018-08-27

Beteckning
5051-31395-2017

Följande villkor skulle uppfyllas:

- a. Ändringar under anläggandet som innebär att höjder eller ytor ändras eller att anläggningar som inte finns med i ansökan utförs ska anmälas till miljöenheten för bedömning om de ryms inom den medgivna dispensen.
- b. Vägen får inte förses med skyltar eller andra anordningar som hindrar eller avhåller allmänheten från att uppehålla sig eller vistas i området.
- c. Ett område närmast vattnet som medger en fri passage för allmänheten ska anläggas och tydligt markeras.

Som skäl har nämnden bland annat hänvisat till att området tidigare har varit ianspråktaget för varvs- och annan båtverksamhet sedan 1930-talet och i beslut om naturreservat anges specifikt att naturreservatet inte ska utgöra hinder för tillbyggnad av varvsverksamhet. Byggnaderna som tidigare fanns på platsen har rivits men området har en pågående verksamhet med varvsanknytning såsom båtuppläggning, sjösättning, båtplatser m.m. Åtgärderna på land görs på redan ianspråktagen mark eller precis intill redan ianspråktagen mark. Angående påverkan på strandskyddets syften anges därutöver följande. De ytterligare åtgärder som dispensen avser förändrar inte växt- och djurlivet eller allmänhetens tillgång till platsen på ett sådant sätt att det motverkar strandskyddets syfte. Åtgärderna är således förenliga med strandskyddets syften. Vid en avvägning enligt 7 kap. 25 § MB mellan det allmänna intresset av strandskydd och sökandens behov av utvidgningen av den ianspråkta ytan som dispensen innebär bedöms sökandens behov väga tyngre.

Saltsjöbadens Naturskyddsförening och Nacka Miljövårdsråd har överklagat beslutet och har därvid yrkat att dispensansökan avslås och beslutet upphävs. Vidare yrkas att Länsstyrelsen gör platsbesök.

Motivering

Länsstyrelsen gör följande bedömning

Inledningsvis konstateras att Saltsjöbadens Naturskyddsförening och Nacka Miljövårdsråd är sådana ideella föreningar som får överklaga beslutet om strandskyddsdispens i enlighet med reglerna i 16 kap. 13 § MB. Länsstyrelsen konstaterar också att de sökta åtgärderna träffas av förbuden i 7 kap. 15 § MB och att åtgärderna således är dispenspliktiga.

Länsstyrelsen bedömer att handlingarna i ärendet utgör tillräckligt underlag för avgörande av ärendet och att platsbesök därför inte behövs. Länsstyrelsens prövning omfattar inte vad föreningarna anfört ifråga om dispens från reservatsföreskrifter, frågor som gäller vattenverksamhet och åtgärder i vatten. Länsstyrelsen prövar endast om nämnden har haft fog för sitt beslut att meddela dispens från strandskyddsbestämmelserna för de aktuella åtgärderna.

Av 7 kap. 13 § MB framgår att strandskydd, som gäller vid havet och vid insjöar och vattendrag, syftar till att långsiktigt trygga förutsättningarna för

Datum
2018-08-27

Beteckning
5051-31395-2017

allmansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Av förarbetena till miljöbalken framgår att strandskyddets syften är långsiktiga och att områden som för tillfället verkar vara av begränsat intresse kan bli betydelsefulla i framtiden (prop.1997/98:45 del 2 s. 89).

Enligt 7 kap. 14 § MB omfattar strandskyddet land- och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Strandskyddsområdet får utvidgas till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. På aktuell plats råder det utvidgade strandskyddet om 300 meter.

Från förbuden i 7 kap. 15 § MB får dispens meddelas enligt 7 kap. 18 a och b §§ MB. Av nämnda lagrum samt 7 kap. 26 § MB framgår att två förutsättningar ska vara uppfyllda för att strandskyddsdispens ska kunna medges:

1. Särskilda skäl föreligger och
2. Dispensen är förenlig med strandskyddets syften.

De särskilda skäl för dispens från strandskyddet som räknas upp i 7 kap. 18 c § MB är uttömmande. Nämnden har som särskilda skäl för dispens hänvisat till 7 kap. 18 c § punkterna 1, 3 och 4 MB. De särskilda skälen innebär att området som dispensen avser redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften, behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området, samt behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området.

Mot bakgrund av vad som framgår av handlingarna i ärendet delar Länsstyrelsen den bedömning som nämnden har gjort ifråga om vilka särskilda skäl som är uppfyllda för åtgärderna, att dispensen är förenlig med strandskyddets syften och att förutsättningar för dispens därmed föreligger. Länsstyrelsen avslår således överklagandena.

Upplysningsvis har Länsstyrelsen idag även beslutat i ärende 40321-15695-2018 gällande förhandsbesked för åtgärder på fastigheten Skogsö 2:45.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt enligt bilaga.

Beslut i detta ärende har fattats och godkänts digitalt av juristen Lovisa Ristner.

Kopia till:

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.